MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tal-21 ta' Ottubru, 2009

Avviz Numru. 305/2008

Awditur Generali f'ismu proprju u f'isem l-Ufficcju Nazzjonali tal-Verifika

vs

Adriana Fenech

Il-Qorti:-

Rat ir-rikors pprezentat mir-rikorrenti nhar it-tmintax (18) t'Awwissu 2008 fejn talab lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuta thallsu s-somma ta' hamest elef tlett mija u erbgha u ghoxrin euro hamsa u disghin centesmu (€5,324.95) ekwivalenti ghal LM2,286 bl-imghax skond il-ligi rapprezentanti s-salarju moghti lilha waqt *maternity leave*, liema ammont ghandu jigi rifuz wara n-nuqqas taghha li tadempixxi ruħha mal-ftehim kollettiv.

Rat ir-risposta ta' Adriana Fenech fejn eccepiet is-segwenti:-

"1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-eccipjenti adempiet pjenament l-obbligi taghha taht il-ftehim kollettiv citat u dan billi s-*sick leave* li hija hadet qatt ma gie kontestat.

2. Illi 'n oltre l-ftehim kollettiv japplika wkoll il-ligi u l-eccipjent jeccepixxi sekondarjament li ai termini tal-Ligi l-Awditur Generali m'ghandux dritt fil-ligi li jitlob ir-refuzjoni 'n kwistjoni ndependentement minn dak li jista jkun stipulat fil-ftehim kollettiv.

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri."

Illi nhar id-dsatax (19) ta' Jannar 2009 Dottor Refalo pprezenta affidavit ta' Ian Rizzo, Senior Principal fi hdan in-National Audit Office, flimkien ma numru ta' dokumenti u ddikjara li ma kellux aktar provi xi jressaq.

Dan ix-xhud jispjega illi l-intimata bdiet tahdem mal-ufficcju National Audit Office fl-ewwel (1) ta' Lulju tas-sena 2003 fil-kapacita taghha ta' Senior Auditor, u jghid l kienet lahqet il-grad li kien imiss bhala Principal Auditor fl-ewwel (1) ta' Dicembru 2004. Imbaghad jispjega kif nhar l-ewwel (1) ta' Novembru 2005 hija kienet applikat ghal erbatax il-gimgha *maternity leave* b'effett mill-erbatax (14) ta' Dicembru 2005. In sostenn ta' dan hija pprezentat certifikat mediku fejn kien indikat li t-twelid tat-tarbija taghha kien mistenni ghad-disgha w ghoxrin (29) ta' Dicembru 2005. (vide dok A).

Din it-talba tal-*maternity leave* kienet giet approvata mill-Awditur Generali ta' dak iz-zmien is-Sur Joseph Galea. Jikkonferma li l-*maternity leave* inghata kif talbet l-istess intimata u cioe mill-erbatax (14) ta' Dicembru 2005 u hamsa w ghoxrin (25) ta' Marzu 2006. Jelabora u jghid li hija fil-fatt thallset il-paga kollha ghal tlettax il-gimgha (14.12.2005 – 14.03.2006) filwaqt li l-erbatax il-gimgha (15.03.2006 – 21.03.2006) hi ma thallsitx taghhom. Dan kien kollu skond il-ftehim kollettiv tal-Ufficcju kif ukoll in sostenn ta' dak li tghid il-Ligi Industrijali. (vide Dok B).

Ix-xhud Ian Rizzo jghid li waqt il-*maternity leave* l-intimata applikat biex tiehu sena *parental leave* bla hlas. Din giet approvata fit-tmienja w ghoxrin (28) ta' Marzu 2006 u dan il-perijodu ta' *parental leave* bla hlas beda mis-sehh mit-tmintax (18) t' April 2006 sas-sbatax (17) t'April 2007. (Dok C). Meta spiccat il-*parental leave* l-intimata dahlet lura ghax-xoghol fit-tmintax (18) t'April 2007 u bejn it-tnejn (2) ta' Mejju 2007 u t-tmintax (18) ta' Mejju 2007 hi harget bis-*sick leave* ghax kellha taghmel operazzjoni. Dahlet lura ghax-xoghol fil-wiehed u ghoxrin (21) ta' Mejju 2007 izda ftit wara fis-siotta w ghoxrin (26) ta' Lulju 2007 regghet harget fuq *sick leave* fit-tul u minghajr tmiem. Skond ic-certifikat esebit u mmarkat bhala Dok. D w ir-raguni ghas-*sick leave* kienet minhabba kundizzjoni psikologika li l-psikjatra Dr. Joseph Cassar iddeskriva bhala "*mixed anxiety and depressive disorder.*"

In segwitu jghid ix-xhud li fl-erbgha w ghoxrin (24) t' Awwissu 2007, waqt li l-intimata kienet qed taghmel uzu minn dan is-*sick leave* fit-tul u minghajr tmiem, tat lil-Ufficcju Nazzjonali tal-Verifika notifikazzjoni tar-rizenja taghha. Fl-ittra tar-rizenja hi infurmat lill-Ufficcju li skond il-fehma taghha, l-ahhar gurnata skond il-Ftehim Kollettiv hija l-ghaxra (10) t'Ottubru 2007. Fl-ittra taghha pero raguni ghar-rizenja ma kienx hemm.

L-Awditur Generali laqa' r-rizenja u t-talba tal-intimata li tibqa tithallas sal-ahhar gurnata li hija kienet obbligata tahdem, alavolja kienet qed taghmel uzu minn *sick leave* fit-tul u minghajr tmiem. Madankollu f'ittra li baghat lill-intimata Micallef datata tmintax (18) ta' Settembru 2007, l-Awditur Generali gibed l-attenzjoni tal-intimata li skond il-Ftehim Kollettiv (Dok G) impjegati li jaghmlu uzu minn *maternity leave* bil-hlas, huma obbligati li jahdmu perjodu kontinwi ta' sitt xhur wara li jidhlu lura ghax-xoghol mill-*maternity leave*. Jekk l-impjegata ma tahdimx dan il-perjodu ta' sitt xhur u tabbanduna jew tirrizenja mix-xoghol minghajr raguni valida, allura dik l-impjegata tkun obbligata li trodd lura lill-Ufficcju l-paga li kienet thallset waqt il-*maternity leave*. Issa peress li l-intimata hadmet biss tmienja u tlettin gurnata (Dok H) fil-perjodu li rritornat ghax-xoghol, u peress li ma tat ebda taguni valida ghalfejn

irrizenjat mill-ufficcju, l-Awditur Generali f'din l-ittra msemmija, talab l-ammont ta' LM2,286.21 bhala paga li thallset waqt il-*maternity leave*. Din is-somma hi ekwivalenti ghal €5,325 (Dok I).

Jikkonferma li l-Ufficcju tan-National Audit baghat diversi ittri sabiex jirkupra l-ammonti dovuti lilu izda dawn baqghu bla risposta.

Jikkonkludi billi jghid li nel frattemp l-intimata thallset l-ahhar paga sal-wiehed w ghoxrin (21) t'Ottubru 2007 bil-*bonuses* inkluzi. Din kienet l-ahhar gurnata skond il-kalkoli ta' dak l-Ufficcju mindu tmien gimghat ghaddew wara d-data tan-notifiazzjoni tar-rizenja. Ta' min jghid ukoll li hija thallset sal-ahhar gurnata avolja ghamlet perjodu sostanzjali fuq is-*sick leave* wara li rritornat mill-*maternity* u *parental leave.*

Illi nhar l-ghaxra (10) ta' Marzu 2009 deher Dottor Gianfranco Gauci u pprezenta nota b'zewg dokumenti fosthom ittra bonarja datata hamsa (5) ta' Novembru 2007 li giet immarkata bhala Dok. AF 1 u Ftehim Kollettiv datat erbatax (14) ta' Marzu 2005 gie mmarkat bhala Dok. AF 2.

Illi nhar id-disgha w ghoxrin (29) t'April 2009 xehdet l-intimata **Adriana Fenech** u spjegat li qabel ma hadet il-*parental leave* kienet talbet sabiex wara l-*maternity leave* terga tidhol ghax-xoghol bir-*reduced hours* pero ma nghatatx din il-fakolta. Ghalhekk wara il-*maternal leave* hadet sena *parental leave* ghaliex ma setghetx tahdem *full time* imbaghad wara l-*parental leave* tghid li dahlet ghax xoghol u ghamlet sitt xhur. Tghid li darba minnhom waqt dawn is-sitt xhur hija kellha bzonn taghmel operazzjoni u kellha tohrog bis-*sick leave* ghal gimghatejn u sussegwentement kellha xi problem medici u kienet ipprezentat certifikat mediku u regghet kellha tohrog bis-*sick leave*, fil-fatt tghid li kieku obdiet it-tabib kienet ilha li harget bis-*sick leave*.

Ikkunsidrat:

Illi dwar il-fatti specie tal-kaz ma jidhirx li hemm kontestazzjoni u dan qed jinghad fir-rigward tal-granet li l-intimata hadet bhala *maternity leave, parental leave,* u *sick leave*. Dwar id-dati tax-xoghol kif elenakti mix-xhud Ian Rizzo fl-affidavit tieghu, ma jidhrux li huma kontestati. Il-kawza tippernja fuq il-fatt jekk l-intimata hadmitx ghal perjodu minimu rikjest mill-ligi ta' sitt xhur wara li dahlet lura ghax-xoghol wara il-*parental leave*.

Illi l-Qorti tibda biex taghmel referenza ghall-**Artikolu 42 tal-Kap 452** li tipprovdi x'ghandu jsir f'kaz li il-kundizzjonijiet tal-impieg ikunu anqas favorevoli fil-Ftehim Kollettiv minn dawk provduti bil-ligi.

L-Artikolu 'n kwistjoni jipprovdi is-segwenti:-

"*Jekk mhux f'kaz kif provdut xort'ohra b'dan l-Att, jekk kuntratt ta' servizz bejn impjegat u l-principal tieghu jew ftehim kollettiv bejn l-principal u r-rapprezentanti maghrufin tal-Union, jipprovdi ghal xi kundizzzjoni t'impieg inkluzi kundizzjonijiet dwar it-temm ta' dak il-kuntratt, li jkunu anqas favorevoli ghall-impjegat minn dawk specifikati fi jew taht l-Att, dawn ghandhom ikollhom effett daqslikieku minflok dawk il-kundizzjonijiet li huma ferm anqas favorevoli ghall-impjegat kien hemm imdahhla l-kundizzjonijiet specifikati fi jew taht l-Att…."*

Ghalhekk in breve jigi definit illi fejn il-ligi tipprovdi ghal kundizzjonijiet aktar favorevoli ghall-impjegat mill-kuntratt tal-impieg tieghu jew mil-Ftehim Kollettiv, jew vice cersa, japplikaw dejjem il-kundizzjonijiet aktar favorevoli ghall-impjegat.

Ghalhekk wiehed issa ghandu jara x'kien ighid il-Ftehim Kollettiv f'kaz ta' temm t'impieg u dik li tipprovdi l-ligi sabiex il-Qorti tara jekk il-fatti tal-kaz jinkwadrawx ruhhom fid-decizjoni mehuda mill-intimata li ttemm l-impieg taghha.

Illi kif tajjeb osservaw il-partijiet l-paragrafu appikabbli ghad-disput huwa l-paragrafu bit-titolu " *refund of wages*

on Termination of Service" li jifforma parti mill-klawsola 39 u jinsab f'pagna 30 tal-Ftehim Kollettiv.

Dan jipprovdi s-segwenti:-

"*An employee who has been granted paid maternity leave is required to work for an uninterrupted period of (6) months. An employee who fails to resume duty at the expiration of maternity leave or of the further period of absence referred to in the preceeding sub paragraph or who having resumed work resigns or abandons her employment without sufficient cause within six months from the date of such resumption shall be liable to pay the NAO a sum equivalent to the sum received during the maternity leave. These six (6) months may be worked either before or after the utilization of parental leave on no pay."*

Ghalhekk dan il-paragrafu jipprovdi ghal zewg cirkostanzi meta ghandu ikun hemm refuzjoni tal-pagi imhalsa u cioe meta impjegat ma jirritornax ghax xoghol meta jghalaq iz-zmien tal-maternity leave jew il-leave indikat fis-sub artikolu precienti jew / u meta l-impjegat ikun mar lura ghax-xoghol u jabbanduna l-istess fi zmien sitt xhur minghajr raguni gusta . Issa f'dan il-kaz jirrizulta li l-intimat irritornat lura ghax-xoghol pero m'ghamlitx l-uninterrupted period ta sitt xhur kif rikjest mill-ligi izda qabdet u irrizenjat sic et simplicite skond ittra datata 24 ta; Awwisu 2007 iffirmta minnha.

Issa l-Artikolu tal-Ligi u cioe l-**Artikolu 20 tal-Kap 452** jipprovdi is-segwenti:-.

"*Meta impjegata ma tergax tidhol ghax-xoghol kif provdut fis-sub artikolu ta' qabel dan l-artikolu, jew, wara li tkun hekk regghet bdiet ix-xoghol tabbanduna s-servizz tal-principal taghha, minghajr raguni tajba u bizzejjed fi tmiem sitt xhur mid-data li fiha tkun hekk regghet bdiet, din tkun obbligata bla hsara ghal kull obbligu iehor taħt dan l-Att li thallas lill-Principal somma li tkun daqs il-pagi li rceviet matul il-leave tal-maternita."*

Illi ghalhekk jirrizulta li bejn il-Ftehim Kollettiv u l-Ligi ma hemm l-ebda differenza w it-tnejn jipprovdu li jekk impjegat wara li jkun ha l-*maternity leave* u *parental leave,* ma jaghmilx sitt xhur ta' xoghol, ikun obbligat li jirrifondi lura l-flus li jkun irceiva matul dak il-*leave* ta' maternita.

Din hija it-tezi tar-rikorrenti ghaliex fil-fehma tieghu l-intimata hadet il-*maternity leave* imbaghad il-*parental leave* regghet dahlet ghax-xoghol hadet xi *sick leave* u imbaghad b'semplici ittra kif fuq indikata hija ghazlet li twaqqaf l-impieg taghha. Minn ezami tad-dokument mibghuta minnha lid-dipartiment tal-NAO fol. 19 ma jirrizultax li effettivament l-intimata tat xi raguni ghaliex kienet ser tieqaf mill-kariga w impieg taghha.

Illi ma hemmx dubbju li z-zmien li l-intimata ghamlet fuq *sick leave* wara il-*parental leave* m'ghandux jitqies bhala parti miz-zmien lavorattiv li hija ghamlet u zgur li m'ghandhomx jitqiesu bhala zmien ta' xoghol lavorattiv ai fini tas-sitt xhur rikjest mill-ligi. Il-ligi juza il-kliem li impjegat ghandu jidhol ghax-xoghol u ma jghidx li ghandu jibqa hekk impjegat. Illi granet ta' *sick leave* zgur li ma jammontax ghall-granet lavorattivi.

Ghaldqstant il-Qorti qieghda tilqa it-talba attrici filwaqt li tirrispingi l-eccezzjonijiet tal-intimata u tordna lill-intimata thallas lir-rikorrenti is-somma ta' hamest elef tlett mija erbgha u ghoxrin euro u hamsa u disghin centesmu euro (€5324.95).

L-ispejjez u l-imghax ghandhom jithalsu mill-intimata skond il-ligi.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------